

แบบ มคอ.3

รายละเอียดของรายวิชา (Course Specification)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะเภสัชศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- รหัสและชื่อรายวิชา**
157414 ฉลากและภาชนะบรรจุของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง (Cosmetic Packaging and Labeling)
- จำนวนหน่วยกิต**
2 หน่วยกิต (2-0-4)
- หลักสูตรและประเภทของรายวิชา**
หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2551
ประเภทกลุ่มวิชาเอก วิชาเลือก
- อาจารย์ที่รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน**
อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา
ผศ.ดร.สรุณี รุจิวิวัฒน์
อาจารย์ผู้สอน (เปิดสอน 1 กลุ่ม)
ผศ.ดร.สรุณี รุจิวิวัฒน์
อ. ศุภเดช หิมะมาน คณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยนเรศวร
ภก.สุรเดช ดำนชลวิจิตร (อ.พิเศษ จากสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก)
- ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน**
ภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีที่ 4
- รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)**
ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co- requisites) (ถ้ามี)
ไม่มี

8. สถานที่เรียน

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

14 พฤษภาคม 2555 (จากการประชุมในกลุ่มผู้สอน เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2555) ที่ประชุมมีมติให้

- ปรับสัดส่วนคะแนนการประเมินผล ตามรายละเอียดในหมวดที่ 5
- ปรับหัวข้อสอน โดยย้ายหัวข้อ
  - การทดสอบทางการตลาด และการทดสอบทางพฤติกรรมผู้บริโภคมาไว้ในสัปดาห์ที่ 3
  - การทดสอบทางกายภาพของบรรจุภัณฑ์ ไว้ในสัปดาห์ที่ 11-14
- เพิ่มระยะเวลาในการเสนอผลงานจาก 2 ชั่วโมงเป็น 4 ชั่วโมง

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้บัณฑิต

- 1) เรียนรู้การออกแบบบรรจุภัณฑ์เบื้องต้น
- 2) ทราบถึงข้อกำหนดทางกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุภัณฑ์
- 3) เรียนรู้ข้อกำหนดของวัสดุ กรรมวิธีการบรรจุ และการผลิตบรรจุภัณฑ์ เพื่อนำไปปรับใช้ในการออกแบบฉลากและภาชนะบรรจุของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหามากขึ้น

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาเกี่ยวกับประเภทและชนิดบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง ฉลาก และเอกสารแทรก การไม่เข้ากันของบรรจุภัณฑ์กับเครื่องสำอาง ข้อกำหนดทางกฎหมายเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์และการแสดงฉลาก การออกแบบฉลากและบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการควบคุมคุณภาพของบรรจุภัณฑ์

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	นำเสนองาน	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
28 ชั่วโมง	4 ชั่วโมง	ไม่มี	ไม่มี	60 ชั่วโมง

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชาประกาศเวลาให้คำปรึกษาที่หน้าห้องทำงาน
- นักศึกษานัดวันเวลาล่วงหน้า หรือมาพบตามเวลาที่ประกาศไว้

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- (1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และวิชาชีพ
- (2) ความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและสังคม
- (3) จิตสำนึกและความตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณาชีพ
- (4) ความมีวินัยเคารพกฎ ระเบียบข้อบังคับของคณะ มหาวิทยาลัยและสังคม

1.2 วิธีการสอน

(1) กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา สม่่าเสมอ การรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา การแต่งกายถูกระเบียบทั้งภาคบรรยายและปฏิบัติการจึงจะสามารถเข้าเรียนได้

(2) การกำหนดบทลงโทษหากมีพฤติกรรมการทุจริต

สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ระหว่างการเรียนการสอน โดยยกตัวอย่างหรือกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนอาชีพ โดยเฉพาะเรื่องการเมืองไม่ลอกเลียน ผลงานการออกแบบของบุคคลอื่น

1.3 วิธีการประเมินผล

- (1) ประเมินจากจำนวนครั้งการเข้าเรียน และสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียนของนักศึกษา
- (2) ประเมินจากความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียน การส่งงาน และประสิทธิภาพของงานที่ได้รับมอบหมาย
- (3) ประเมินจากแบบสอบถามความคิดเห็นด้านคุณธรรม จริยธรรม (แบบประเมินรายวิชา)

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

(1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ/ทฤษฎีที่สำคัญในการการออกแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอางประเภทและชนิดบรรจุภัณฑ์ภัณฑ์กับเครื่องสำอาง ความสัมพันธ์ระหว่างการการตลาด และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ข้อกำหนดทางกฎหมายเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์และการแสดงฉลาก

(2) ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถติดตามความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้

(3) สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ วิเคราะห์ และนำไปประยุกต์ในการออกแบบ

2.2 วิธีการสอน

- (1) การบรรยาย ยกตัวอย่างกรณีศึกษา การคิด วิเคราะห์ แนะนำ ถาม-ตอบ ในชั้นเรียน
- (2) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสืบค้น

(3) นิสิตไปค้นคว้าเพิ่มเติมและจัดทำเป็นรายงานตลอดจนนำเสนอรายงานในชั้นเรียน

2.3 วิธีการประเมินผล

- (1) คะแนนจิตพิสัย
- (2) ประเมินผลจากผลการสอบข้อเขียนในภาคบรรยายปลายภาค
- (3) ผลงาน หรือชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย และการนำเสนอหน้าชั้นในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- (1) สามารถในการวิเคราะห์ปัญหาของการออกแบบสื่อวัตกรรมการและแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ โดยอ้างอิงหลักการและทฤษฎีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยจะต้องมีหลักฐานและกรณีศึกษาเพื่อการอ้างอิง
- (2) ความสามารถในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการนำเสนอแนวคิดในการออกแบบ ได้อย่างเป็นระบบ

3.2 วิธีการสอน

(1) ฝึกให้วิเคราะห์ปัญหาจากกรณีศึกษาที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว โดยให้ไปค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ รวมการค้นคว้าจากฐานข้อมูล

(2) มอบหมายงานให้นิสิตออกแบบบรรจุภัณฑ์ และนำเสนอแนวคิดในการออกแบบ เพื่อให้ นิสิตประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่เรียนมา

3.3 วิธีการประเมินผล

- (1) สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอภิปรายปัญหาในชั้นเรียน
- (2) ผลงาน และการนำเสนอหน้าชั้นในหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- มอบหมายงานเป็นกลุ่มฝึกทักษะการเป็นผู้นำกลุ่ม และสมาชิกที่ดี โดยมีการสลับกันเป็นหัวหน้ากลุ่มในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

4.2 วิธีการสอน

- ให้นิสิตทำงานกลุ่มหรือโครงการในลักษณะของการทำงานเป็นทีม

4.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากกระบวนการทำงาน และผลงานที่ทำเป็นกลุ่มหรือโครงการ

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- โครงการที่มอบหมายจะมีส่วนที่ต้องใช้ทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต มาสนับสนุนแนวความคิดในการออกแบบ

5.2 วิธีการสอน

- มีการนำเสนองานกลุ่มหรือโครงการต่อชั้นเรียน พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อเน้นให้นิสิตใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจนและกระชับ
- ในการค้นคว้านั้น ส่วนหนึ่ง นิสิตจะต้องค้นคว้าจากวารสารหรือฐานข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษ

5.3 วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากผลงานที่ต้องวิเคราะห์เชิงปริมาณ
- ประเมินจากภาษาที่ใช้ในการเขียนรายงานและการนำเสนอในชั้นเรียน
- ประเมินจากการนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยอาจนำเสนอในรูปของตัวเลข กราฟ ตารางหรือภาพเคลื่อนไหว

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อที่สอน	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อที่ใช้	อาจารย์ผู้สอน
1	- แนะนำรายวิชา - ความสำคัญของการออกแบบ - ประวัติศาสตร์การออกแบบบรรจุภัณฑ์ - นิยามการบรรจุภัณฑ์และการหีบห่อ	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	ผศ.ดร.สรุทธิ รุจิวิวัฒน์ อ. ศุภเดช หิมะมาน
2	- หน้าที่และวัตถุประสงค์ของบรรจุภัณฑ์ - ประเภทของบรรจุภัณฑ์ - คุณภาพของภาชนะบรรจุภัณฑ์ - ส่วนประกอบของบรรจุภัณฑ์	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	อ. ศุภเดช หิมะมาน
3	ความสัมพันธ์ระหว่างการการตลาด และการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ - ผลของการตลาดต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ - การศึกษาแนวโน้มการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ด้วยการ วิเคราะห์จากกลุ่มเป้าหมาย	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	อ. ศุภเดช หิมะมาน
4	- กรณีศึกษาต่าง ๆ การออกแบบที่กระตุ้นให้เกิดความ น่าสนใจ เพื่อให้เกิดผลทางการตลาด ทั้งกรณี ผลิตภัณฑ์ทั่วไป และผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง - การทดสอบทางการตลาด - การทดสอบทางพฤติกรรมผู้บริโภค	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม ให้นิสิตมีส่วนร่วมใน การวิเคราะห์ข้อมูล	อ. ศุภเดช หิมะมาน
5	การใช้กราฟฟิคหรือองค์ประกอบทางศิลปะเพื่อ งานออกแบบบรรจุภัณฑ์ - ประเภทขององค์ประกอบทางศิลปะ - การสื่อสารโดยรูปภาพและตัวอักษร	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม ให้นิสิตมีส่วนร่วมใน การวิเคราะห์ข้อมูล	อ. ศุภเดช หิมะมาน
6	ระบบการพิมพ์เพื่องานออกแบบบรรจุภัณฑ์ - การจัดการก่อน และหลังการพิมพ์ - ระบบการพิมพ์ - การตกแต่งบรรจุภัณฑ์	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	อ. ศุภเดช หิมะมาน
7	แนวโน้มความนิยมในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 1 - หลักการออกแบบ และการออกแบบเพื่อบุคคลทุก เพศทุกวัย (Universal design) - ข้อจำกัดของการออกแบบต่อผู้สูงอายุ และ	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม ให้นิสิตมีส่วนร่วมใน การวิเคราะห์ข้อมูล	อ. ศุภเดช หิมะมาน

	<p>กรณีศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักการออกแบบ และการออกแบบเพื่อเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ECO design) และ กรณีศึกษา - หลักการออกแบบ และการออกแบบเพื่อเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ECO design) - กรณีศึกษา 			
8	อาทิตยการสอบกลางภาค (ไม่มีการสอบกลางภาค)			
9	<p>กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ฉลาก และการบรรจุของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อบังคับและข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติ ในการออกแบบฉลาก 	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	ภก.สุรเดช ตำนชวลวิจิตร (อ.พิเศษ จาก สาธารณสุข จังหวัดพิษณุโลก)
10	<p>วัสดุศาสตร์เพื่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติของบรรจุภัณฑ์แก้วและโลหะ - การผลิตบรรจุภัณฑ์แก้วและโลหะ - การทดสอบทางกายภาพของบรรจุภัณฑ์ 	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	ผศ.ดร.สรุวุฒิ รุจิวิวัฒน์
11	<p>วัสดุศาสตร์เพื่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติของบรรจุภัณฑ์พลาสติก - การผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก - การทดสอบทางกายภาพของบรรจุภัณฑ์ 	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	ผศ.ดร.สรุวุฒิ รุจิวิวัฒน์
12	<p>วัสดุศาสตร์เพื่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - คุณสมบัติของบรรจุภัณฑ์กระดาษ และฟิล์มอ่อนตัว - การผลิตบรรจุภัณฑ์กระดาษและฟิล์มอ่อนตัว - การทดสอบทางกายภาพของบรรจุภัณฑ์ 	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	ผศ.ดร.สรุวุฒิ รุจิวิวัฒน์
13	<p>ฝาปิดและการผนึกบรรจุภัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเภทของฝาปิด - ประโยชน์ของฝาปิด - วัสดุและการผลิตฝาปิดและการผนึก บรรจุภัณฑ์ - การทดสอบทางกายภาพของบรรจุภัณฑ์ 	2	บรรยาย และใช้สื่อประสม	ผศ.ดร.สรุวุฒิ รุจิวิวัฒน์
14-15	<p>การนำเสนอแนวคิดการออกแบบและการออกแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องสำอาง</p>	4	นิตินำเสนองานที่ ได้รับมอบหมาย	อ. ศุภเดช หิมะมาน ผศ.ดร.สรุวุฒิ รุจิวิวัฒน์
16	อาทิตยการสอบปลายภาค			

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้ (ต้องสอดคล้องกับ curriculum mapping และหมวดที่ 4 ของ มคอ. 3)

ผลการเรียนรู้*	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
2.1, 3.1	- ผลงานหรือชิ้นงาน - สอบปลายภาค (บรรยาย) - นำเสนองานหน้าชั้น และผลงาน - จิตพิสัย	5 และ 8 17 15-16 ทุกสัปดาห์	30% 30% 30% 10%

* อ้างอิงจากหมวดที่ 4

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

- นวลน้อย บุญวงศ์. หลักการออกแบบ กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540
- นิรัช สูดสังข์, ออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ , 2548.
- วิทย์ พินคันเงิน. ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2520.
- สุชาติ เกาทอง. หลักการทัศนศิลป์ กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ , 2532.
- จุไรรัตน์ นันทานิซ.เภสัชบรรจุกัณฑ์ กรุงเทพฯ: ศิลปาคร,2545
- Mike, B. Product Design Practical Methods for the Systematic Development of New Product , London : Chapman flail, 1995
- Reimer , Bennett. The Philosophy of Music Education New Jersey : Prentic – Hall Inc., 1989
- Tolstoy , Leo “What is art” In What is art Aesthetic Theory from Plato to Tolstoy New York : Sensonske Alexander , 1965
- Titus , Harold H. Living Issues in Philosophy New York : Van Nostrand Reinhold Company, 1970
- Dean, D.A., Evans, E.R., Hall, I.H. Pharmaceutical Packaging Technology. Taylor and Francis, London. 2000.
- Bauer, E.J. Pharmaceutical Packaging Handbook. Informa Healthcare: New York. 2009.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

- Yam, K.L. The Wiley Encyclopedia of Packaging Technology 3rd edition. A John Wiley & Sons, Inc., Publication. 2009.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

Okeke, C.C., Hunt, D.G., Mohr, N., Medwick, T., Sheinin, E.B., Williams, R.L. Packaging Systems: Compendial Requirements. In Encyclopedia of Pharmaceutical Technology 3rd edition edited by Swarbrick, J. Informa Healthcare: New York. 2007.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- การสังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียน

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน สรุปปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไขเมื่อสิ้นสุดการสอน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงรายวิชาในภาคการศึกษาต่อไป
- การปรับปรุงการสอนโดยอาศัย แบบประเมินผู้เรียน และจากมคอ.5

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ งานที่ได้รับมอบหมาย (ถ้ามี) และวิธีการให้คะแนนสอบ

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- ปรับปรุงประมวลรายวิชาทุกปีตามผลการสัมมนาการจัดการเรียนการสอน